12de JAARGANG   CURACAO DEN 14n SEPTEMBER 1895   No 611.

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50 voor elken regel meer fl. 0,07½.

BURE U VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAÏ, No 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un annucio di 1 té 7 regel fl. 2,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Echte vrijzinnigheid.

Wij zijn ontzaglijk liberaal —
Wij laten ieder vrij
In doen en denken, kunst en taal;
Wij zeggen: vrij en blij!
Doch volkje, dat niet denkt als wij
En wroet voor zijn partij.
Dat hen de duivel haal......
Wat zijn we liberaal!

Het behoeft geen verbazing te wekken dat de socialistische volksvertegenwoordigers in België zich met hand en tand verzet hebben tegen de bepaling in het schoolwetsontwerp-Schollaert, voorschrijvende dat het onderwijs in den godsdienst behoort tot de verplichte leervakken; maar dat de Belgische liberalen zich ook hebben ingelaten met het straatrumoer daartegen en in de Kamer grootendeels zijn meegegaan met de socialisten, verwekt bevreemding.

Zij wisten toch dat de meerderheid het er toen al over eens was om ook subsidiën toe te kennen aan scholen, waar geen onderwijs in den godsdienst wordt gegeven, terwijl uitdrukkelijk in het ontwerp vermeld staat dat kinderen, wier ouders er tegen zijn, dat zij het onderricht in den godsdienst ontvangen tijdens de uren, dat zulks geschiedt, zich uit de school kunnen verwijderen. Er is dus ten volle rekening gehouden met de eischen van hen, die voor hunne kinderen geen religieus onderricht verlangen.

Dat de socialisten in Belgie willen beletten dat de kinderen der ouders, die ten zeerste gesteld zijn op onderwijs in den godsdienst, dat onderwijs ontvangen, is natuurlijk; hun stelsel brengt dat mede. Zij zelven zijn er ellendig aan toe, volgens hun beweren, en doen ook niet de minste moeite om uit de ellendigheid te geraken. Het schijnt wel dat de misère hun element is, gelijk het water voor de visschen. Daarmede zijn zij echter niet tevreden; zij wenschen dat iedereen er even ellendig aan toe zal zijn. Het eenige wat zij schijnen te kunnen is al wat goed en edel is, aan te ve hten en tegen den grond te halen.

De liberalen in België echter, van hetzelfde slag als de liberalen ten onzent, waren vroeger wel degelijk gesteld op hetgeen in de Nederlandsche wet genoemd wordt: de opleiding tot christelijke en maatschappelijke deugden. Er is van hunnen kant zelfs nooit aan gedacht tegemoet te komen aan ouders, welke tegen die opleiding gekant waren.

Subsidiën te verleenen aan scholen, die niet liberaal waren, was volgens hen zelfs strijdig met de Grondwet. En nu komen zij op tegen een regeering, die wel acht slaat ook op de verlangens van socialistische ouders en desnoods subsidie zal verleenen aan socialistische scholen. Het is goed dat zij, die steeds den mond vol hebben van gewetensvrijheid, van verdraagzaamheid, van het niet letten op [illegible] loofsbelijdenis, eens gesteld worden voor de nuchtere feiten. Iedereen weet ten overvloede wat zij zoo al gezegd en verkondigd hebben, zonder er naar te handelen; het zij geoorloofd er eens aan te herinneren wat zij ondanks hun woorden, gedaan hebben.

Eenzelfde verschijnsel, doch in eenigszins anderen zin, heeft zich voorgedaan in de Canadasche provincie Manitoba, waar tot voor eenigen tijd confessioneele scholen, naar gelang van hunne uitgebreidheid gesubsidieerd, in vrede bestonden. Deze toestand scheen als het ware bestendigd te zullen worden ook door de geschreven bepalingen der Grondwet en de toetreding van Manitoba tot den Canadeeschen Statenbond. Nu heeft echter eene protestantsche liberale meerderheid goedgevonden te verordenen, dat op alle scholen de door hare commissiën aangeduide leer- en leesboeken moeten worden gebruikt en dat katholieke ouders, die daar tegen bezwaar hebben, eenvoudig hunne kinderen hebben thuis te houden.

Het is natuurlijk dat de centrale regeering van Canada daarmede geen genoegen kan nemen en vroeg of laat eene wet, die zulks beveelt moet vernietigen. Dit zou reeds dezer dagen geschied zijn; doch het Kabinet heeft de beslissing tot het najaar uitgesteld, waarvan het gevolg is geweest dat een der ministers zijn ontontslag heeft genomen en twee anderen met ontslag gedreigd hebben. De zaak is tamelijk ernstig: want Manitoba schijnt zich, als de meerderheid geen gelijk krijgt in de schoolquaestie, te willen aansluiten bij de Vereenigde Staten, terwijl wanneer aan de onrechtvaardige eischen dier meerderheid wordt toegegeven, geheel het Canadeesche samenstel in gevaar wordt gebracht, wijl alsdan het Fransche gedeelte der bevolking evenzeer er aan denkt om zich zelfstandig en onafhankelijk te constitueeren als nieuwe federatie.

Zoo wordt dus zelfs het bestaan van een thans bloeienden Staat op het spel gezet door een groep personen, die zelf in zake onderwijs kunnen doen en laten gelijk zij willen, doch alleen aan hunne medeburgers die vrijheid willen ontnemen. De liberalen in Manitoba bezitten ten opzichte hunner scholen de meest volledige vrijheid: de rechtzinnige protestanten verkeeren in hetzelfde geval. Beide groepen, in deze quaestie vereenigd, willen echter die door de Grondwet en andere overeenkomsten ook de aan de Katholieken gewaarborgde vrijheid vernietigen.

De gelijkenis met België is, ofschoon de partijen een anderen naam dragen, ten eenenmale sluitend. Er wordt niet gestreden om vrijheid voor zich; er wordt enkel gestreden om slavernij van anderen. Men wil alleen heer en meester zijn en de rest als dienstknechten behandelen.

Dat eene sekte, welke dan ook aldus te werk gaat, kan men afkeuren, maar toch, lettende op hare eigenschap, gelaten verdragen; maar dat de aanhangers van zulk een partij groot gaan op vrijzinnigheid en verdraagzaamheid, dat is eenvoudig belachelijk. Laten zij het vizier oplichten, hun schild toonen in het volle zonnelicht en ons toeroepen: wij kunnen u niet uitstaan, wij gunnen u het licht in de oogen niet, wij willen vrijheid van beweging alleen voor ons zelf.

Welaan, zouden wij zeggen, wij weten nu precies waar wij aan toe zijn.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

De "Curaçaosche Courant" van gisteren avond bevat het volgende:

„Het is nog al vreemd dat een Nederlandsch blad „Het Centrum" zoo dikwijls het zich met Curaçaosche aangelegenheden bezig houdt, nu het eene, dan het andere deel der bevolking van Curaçao aan de kaak moet stellen.

De muntquaestie besprekende zegt het blad—waar haalt het zijne inlichtingen van daan—dat de munten van allerlei vreemde natiën, die hier gangbaar zijn, door de Joodsche handelaren naar willekeur van waarde worden veranderd.

„Op een gegeven oogenblik verneemt de bevolking bijv. dat een Spaansche munt, waarin zij in den laatsten tijd voortdurend zijn uitbetaald eensklaps dertig of veertig procent van van zijn waarde verloren heeft."

Wel deden er in vorige jaren wisselingen van waarde in de zilveren stukken zich nu en dan voor, maar dit geschiedde geenszins naar de willekeur van dezen of genen, doch eenvoudig tengevolge der daling van het zilver op de wereldmarkt.

Is het ontwetendheid of kwaad-

FEUILLETON

Ansia di un Mama

—o—

Tabata un anoche scur den November. Bientoe tabata supla duroe i awa sero tabata cai, manera nunca hende a mira ainda. Laria tabata jen di nubia, asina koe ni luna ni strea hende no por mira. Nan koe tabata na caya a camna purar cabez abau i manoe den sacoe pa nan por a gana bientoe i awa-seroe i pa nan jega nan cas lihe.

Den un caya bonita hende por a mira un cas grandi, koe tabata doena bibar na hopi familia. Na di tres piso tabata biba diez anja largoe caba un biuda, un muher chikitoe i flacoe, pero balente ainda mas koe el tabatin seisenta anja caba.

Segun coestumber di toer anochi e señora bieuw ta sinta traha den su camber chikitoe, un sonrisa di contentoe nos a mira ariba su cara, manera el a legra koe su trabau di awor lo haci su camber mas bonita. Mas koe su dedenan flacoe ta traha sin stop su cordamentoe no ta na su trabau; el a corda ariba otro cos.

El a corda i el a mira den spiritu su dilanti un jonkman balente coe su wowo blauw i semper coe un sonrisa ariba su cara, E ta su jioe, su unicoe jioe, su unicoe fortuna ariba mundoe. Trobé el ta para dilanti di djele manera un dia di seman pasar, ora el lamanta su mama pa felicitele i dunele su present dia koe el a haci anja.

Ningun momentoe su jioe tabata for di su cordamentoe pasobra el tabata stimele tantoe, el tabata su tesoro, un jonkman di coerazon nobel, un jonkman drechi i inocente. Ki mama lo no stima tal jioe?

Lagrima di legria a sali for di e mama su wowo, toch el tabata poco tristoe tambe, pasobra semper su jioe tabata cerca djele i awor ta algun dia caba koe el no a mirele, pasobra el mester a haci un biage pa e cas di comercio, camina el tabata sirbi. Pero su jioe lo bini pronto i anto....

Bientoe duroe koe a lamanta awor a haciele spanta.

„O ki contentoe mi ta, koe e orcan no a lamanta ajera, pasobra tal bientoe mester ta peligroso na lamar."

Un poco despues el a mira koe ta siete ora. „Mi no a corda koe tabata tantoe laat caba. Ta tempoe anto koe mi ta bai busca courant.

El a bolbe drenta coe un courant i el mes no por a bisa di com — su wowo ta cai ariba un telegram:

„Pa motiboe di orcau e vapor jamar „Fortuna" no a jega ajera anoche. Nan tin miedoe koe a socede un desgracia na lamar."

Un gritoe duroe, un „Ai Dios, tene compacion coe un pobor biuda," a sali for di su boca i manera morto el a cai den su stoel. Su forza a kita. A parce koe su coerazon maternal a kibra. Despues di un mitar ora el a bolbe habri wowo i coe forza el a lamanta, pasobra el sabi, kiko le haci.

El a drenta den un otro camber i a bisti otro panja i coe lihereza el a baha i a sali for di su cas, sin corda paga lampi of sera porta di su camber.

Conforme el a jega na caya el a corda koe el a loebida mira den courant na oenda su imprenta ta, pero el no ta bolbe bai cas, cordando koe el por puntra esai un of otro hende koe le contra na camina. El a mira un homber para i ta puntrele, pero su respondi: „Bo ta loco, bo ta kere, koe lo mi keda para den awa seroe," no a consolé.

E biuda no a perde animo, un poco spantar el a drenta den un tjenda, camina un dos tres criar muher a bofon di djele pasobra el a bisti panja bieuw i pasobra su sombre tabata para masjar stranjo ariba su cabez.

Pero ansia i dolor maternal a haci koe el no a sinti nada. El ta mama i amor di un mama por wanta bofon di hende. Conforme el a puntra tjendero na oenda imprenta ta el a bisele i bringando coe bientoe i awa el a sigi su camina, pasando un caya tras di otro, jen di ansia, sin sosiegoe, semper cordando ariba su jioe, koe el ta mira bringa coe lamar pa scapa su bida. Tristeza, dolor, ansia a jena mas i mas su coerazon su unicoe cordamentoe tabata: „mi jioe! mi jioe!"

Alafin el a jega. Sin miedoe el a drenta den kantoor, pero cansar el a cai sinta unbe.

A parce koe hende, koe tabata aja no a mirele, pasobra hopi tempoe toer a keda ketoe, te porfin un di nan ta puntrele: „kiko bo kier?" E pober biuda a hisa wowo i temblando el a responde: „Señor, mi a leza koe vapor......" el no por a sigi mas, pero lagrima, koe a sali for di su wowo a bisa mas koe palabra.

Un señorita, jioe di propietario di courant, koe a drenta awor dici coe ne: „Ki falta, mama, bisa mi, podise mi por juda bo."

„Ta berdad, señorita, koe vapor Fortuna a perde?"

„Mi cielo, señora! Bo tabatin familia na bordo?"

„Si! Mi jioe! mi unicoe jioe!"

willigheid, die aan Het Centrum de mededeelingen ingeeft, die zij verspreidt? Is het niet van algemeene bekendheid dat waar men zich aan het goud tot basis houden wil, de zilveren muntstukken dalen, en waar het zilver grondslag of standaard is, de wisselkoersen stijgen?

Stijging van den wisselkoers brengt rijzing der prijzen van de levensbenoodigheden te weeg, en dan is het dat de arme bevolking lijdt. In geen plaats ter wereld zijn de levensmiddelen, in het klein verkocht, zoo goedkoop als op Curaçao, vooral als men bedenkt dat alles hier uit den vreemde moet worden geimporteerd.

De overige Nederlandsche bladen zouden voorzichtig handelen zoo zij de berichten en beschouwingen over Curaçao in Het Centrum voorkomende, eerst onderzochten, eer zij die in hunne kolommen overdrukken."—

—Wij wenschen de stukken, welke *het Centrum* over onze muntquæstie of andere Curaçaosche belangen heeft geleverd noch af te breken noch te bekrachtigen. De verantwoordelijkheid, zoo die er aan verbonden is, blijve rusten op zijn berichtgever; zij ligt buiten ons.

Evenmin willen wij geacht worden een of anderen kerfstok uit den hoek te halen.

Wij wenschen ons met de *zaak* bezig te houden, zonder aanzien des persoons, onpartijdig, inzooverre onpartijdigheid kan samengaan met rechtvaardigheid.

De rechtvaardigheid nu eischt, ieder te geven, wat het zijne is. Beginnen wij dan met te erkennen, dat de *Cur. Cour.* van de daling der Spaansche zilvermunten een zeer juiste verklaring geeft. Maar, hoe juist ook, deze verklaring bevredigt niet. Zij verklaart niet genoeg, of liever zij verklaart iets anders dan waarvan sprake is. Zij definiëert een bosch, waar men de definitie van een boom verwacht. Het doel, een slot op den mond te leggen van heetgebakerde berichtgevers over onze toestanden, wordt zoodoende niet bereikt.

Wij krijgen — en hier maken wij gaarne een buiging — een helder inzicht in de algemeene oorzaak der daling en zeggen en beamen dat, in de gegeven omstandigheden, de gevolgen voor ons eiland onvermijdelijk zijn. Dat is het bosch.

Maar omtrent de wijze, waarop die oorzaak op onze goede eilanden werkt, worden wij niet veel wijzer. Dat is de boom, dien wij gaarne willen bekijken.

Dat een groep kooplieden, zonder eenigen van hen onafhankelijken dwang, louter uit schraapzucht, de waarde willekeurig zou verminderen van muntstukken, welke bij duizenden in omloop zijn — zulk een euvelmoed zou zelfs geen Ds. Stöcker aan eenigen Semiet durven toeschrijven.

Neen, de zaak heeft, God zij lof, een minder boos aanzien. Ziehier.

Daar werkt ergens in de wijde wereld een oorzaak, die de deprecieering van sommige zilvermunten moet ten gevolge hebben.

Zij ontsnapt aan de aandacht der massa, die helaas! wel de boomen, maar niet het bosch ziet.

Maar de bevoorrechte zonen van Mercurius hebben van nature een scherpen blik voor al de verschijnselen der geldmarkt; zij hebben de gave het bosch te zien, zonder ook maar één oogenblik uit het oog te verliezen, dat het een verzameling van boomen is.

Zij weten derhalve, vóór de slag valt, dat hij treffen zal. Zouden zij zich nu in gevaar stellen, dien te ontvangen in de edele overtuiging, dat zij het best er tegen kunnen?

Ach, zoo er zeldzame stervelingen gevonden worden, die ongevoelig zijn voor geldelijke „klappen," wie is onnoozel genoeg ze te zoeken in het koopmansgilde?

Is het dus niet **mogelijk**, ja waarschijnlijk, dat onder het motto „berg je lijf" deze ingewijden „bijtijds" opruiming houden van de zilvermunten, waarvan de waarde omlaag **moet**.

Het ongelukkig einde der historie is dan, dat de onbedrevenen, de onwetenden, dus vooral de „kleine luiden" het kind van de rekening worden. En dat is bedroevend, hoogst bedroevend.

Er is hier geen sprake van opzettelijke verdrukking, veel minder van lage zucht naar winst: het is onbetamelijk hier van woeker te spreken, neen enkel is in het spel de zoo menschelijke vrees voor schade.

Maar zulk een toestand moest niet voortduren: èn de goede naam van onzen hoogen handelstand èn het belang van andere standen, vooral der armste, eischt zijn verdwijning.

Daarom hopen wij van ganscher harte, dat het bericht, als zou de Regeering van Nederland haar besluit laten varen om ons eiland met een eigen muntstelsel te begiftigen, voorbarig blijke.

Een onzedelijken toestand, die — wij willen niet beweren noch bedoelen, dat er feiten gepleegd zijn — een onzedelijken toestand, die tot wraakroepende zonde uitlokt en verleidt, zal, vertrouwen wij, de Nederlandsche Regeering niet bestendigen.

Dit is een waarachtig belang voor geheel ons volk en daarom hebben wij het bovenstaande geschreven, kalm en onpartijdig, terwijl wij elke blaam van verdachtmaking verre van ons afwerpen.

Aruba, 10 Sept. — Dezer dagen is door de Roomsch Katholieke gemeente van de Oranjestad, parochie van den H. Franciscus van Assisië, eene vereeniging van liefdadigheid opgericht onder den naam van: Mutuo Auxilio d. w. z. Onderlinge Hulp. Deze Vereeniging heeft ten doel hulp en ondersteuning te verleenen aan de zoogenaamde huisarmen, nl. aan zulke armen, zieken en gebrekkigen, die niet langs de huizen kunnen gaan bedelen, om in den nijpenden nood te voorzien. Verleden week zijn de leden van het bestuur dezer Vereeniging rondgegaan bij de Roomsch Katholieken ten einde leden in te schrijven en tevens giften in te zamelen. Hun liefdadig werk is met goeden uitslag bekroond. Meer dan 200 personen van beider kunne zijn tot deze Vereeniging toegetreden en de opbrengst der Collecte bedroeg fl 63.63½. Reeds verspreidt de "Mutuo Auxilio" hare weldaden, en de liefdadige bevolking van Aruba mag zich verheugen met de gedachte, dat zij door hare liefdegiften reeds tranen heeft gedroogd en balsem van vertroosting gestort in de harten van eenige weezen en armen, die verborgen hunne ellenden leden en beweenden. Gods zegen ruste op deze instelling en op alle leden die hare liefdadige werking steunen en bevorderen!

—

Jl. Maandag is een vrij groot aantal runderen, per Duitsch stoomschip *Saxonia* van Colombia alhier aangebracht en gedeeltelijk naar buiten gedreven.

Op Pietermaai zou, naar wij hooren, een kind op dien dag, des namiddags, door een dier beesten gedood, althans verwond zijn geworden, zoo de maréchaussée L. Heykoop, die vóór de Openbare School op post stond, het niet tegengehouden had.

Hij moet echter door het beest op den grond zijn geworpen en zulke kneuzingen of verwondingen hebben bekomen, dat hij zijn dienst niet verrichten kan en onder heelkundige behandeling moest komen.

Ook op Scharloo moet een maréchausée van een stier, die vervoerd werd, een hoornstoot hebben gekregen.

Bij het landwaarts indrijven van runderen of het vervoeren daarvan over de bruggen, dient men doeltreffende maatregelen te nemen ten einde ongelukken te voorkomen. Men verlieze niet uit het oog, dat die beesten schier in wilden staat uit Colombia, Venezuela enz. hier worden gebracht en dat er op de buitenwegen en bruggen niet veel gelegenheid, vooral [illegible], voor kinderen en vrouwen, bestaat, om het lijf te kunnen bergen.

Wij vestigen de aandacht der autoriteiten op deze aangelegenheid.

De Vrymoedige.

Den 1n. dezer [illegible] La Guayra door een hevigen storm bezocht, die nog al schade aangericht heeft.

De Vrymoedige.

NEDERLAND

Louis Braun, een in Indië gediend hebbend Duitscher, levert in de *Köln Zeitung* een artikel over het onderscheid tusschen het Fransche en het Hollandsche karakter, in verband met de wijze, waarop wij onze groote mannen eeren.

De schrijver, die nu een jaar geleden te Batavia vertoefde, schetst den indruk door de noodlottige tijding van de slachting onder onze troepen te Batavia gewekt. Ook de schrijver, die velen der slachtoffers kende, was diep getroffen, maar niemand leed zooals mevrouw Vetter, uit wier mond de heer Braun de woorden opving: „het is mij alsof ik het doodvonnis van mijn man heb gelezen, want als men hem het opperbevel ontneemt, dan zie ik hem niet terug."

Voor allen die den generaal kenden was het een moeilijke toestand. De weinigen, die hem vreemd waren, stonden klaar met hun veroordeeling, maar ook voor zijn vrienden en bewonderaars was het moeilijk hun oordeel terug te houden. Want wie was verantwoordelijk voor het vergoten bloed van zooveel dapperen? Alle schuld scheen neer te komen op generaal Vetter, op den man op wiens wilskracht, beleid en ervaring iedereen de beste verwachtingen had gebouwd.

De schrijver kende den generaal reeds sinds jaren en zag in hem een van de beste en tevens humaanste aanvoerders, onder wiens bevelen hij ooit had gediend, iemand, wiens uiterlijk op allen indruk maakte. Hijzelf had maanden vóórdat tot de expeditie werd besloten, de troepen, welke daaraan wellicht zouden deelnemen, vooral het ge bataljon, voor dezen veldtocht voorbereid.

Vooral het bajonetvechten werd door hem aanbevolen, en zelf nam hij meermalen het geweer ter hand, om officieren en manschappen van het veld-bataljon te toonen, hoe men van het geweer als stootwapen het beste gebruik kan maken, daar het geweer in den strijd tegen de Baliërs vooral stootwapen moet zijn.

Zijn voorgaan deed wonderen, en nooit werd bij een Indisch bataljon zoo aan het bajonetvechten gedaan als bij het 9e.

Zoo werd alles maanden te voren in orde gemaakt. Zelfs met het slijpen der sabels werd niet tot het laatste oogenblik gewacht. Maanden voor de expeditie vertrok, hadden de manschappen een scherp zwaard.

Hoe was het mogelijk, dat een zoo voorbereide, en door zulk een man aangevoerde expeditie zoo mislukt was, dat men zich door de Baliërs zoo heeft laten misleiden?

Later is — ook voor hen die op een afstand staan — veel opgehelderd, en is gebleken, dat niet de opperbevelhebber, zelfs geen persoon de schuld van het ongeluk droeg, maar dat het stelsel, der civiele commissarissen evenals vroeger in Atjeh, de zaken weer bedorven had.

Maar wie dacht daaraan in de kritieke dagen? Ware generaal Vetter een Franschman geweest, men zou hem een verrader hebben genoemd en het lot van een Bazaine zou hem waarschijnlijk niet bespaard zijn geworden.

Toch trok een deel der pers tegen den generaal te velde, en nam met gretigheid de verhalen op van de woede der aan het bloedbad ontkomen officieren en van het aan muiterij grenzende gebrek aan discipline der soldaten.

Maar anders dachten de groote bladen, de Europeesche bewoners van Indië, de bevolking in het moederland en de Regeering in Den Haag en vooral de gouverneur-generaal.

Deze laatste had te beslissen, en de volle verantwoordelijkheid op zich te nemen. Hij aarzelde niet, en liet generaal Vetter het bevel — hij voorzag hem van nieuwe troepen, de laatste welke op Java beschikbaar waren, — en gaf den generaal daardoor de gelegenheid de Hollandsche eer te herstellen.

Dat de generaal dit laatste heeft gedaan, is iets dat nog voor het verre nageslacht in de roemrijke bladzijden der Indische krijgsgeschiedenis zal worden verhaald.

Generaal Vetter heeft daardoor ten volle den dank der Kroon verdiend, welke hem in zoo rijke mate is ten deel gevallen.

Aan het slot zegt de heer Braun: Wat ware er van generaal Vetter en van het aanzien der Indische Regeering geworden, als de generaal in plaats van een Nederlandsch, een Fransch leger had aangevoerd en als in plaats van een jhr. Van der Wijck een Gambetta te Buitenzorg hadde geregeerd!

— De Indische bladen melden het overlijden van mgr. A. C. Claessens, aartsbisschop van Sirace en tot 1893 apostolisch vicaris van Batavia. De overledene, die den leeftijd van 77 jaren bereikte, heeft bijna een halve eeuw in de kolonie doorgebracht, en de Bataviasche bladen brengen aan de nagedachtenis van den werkzamen en braven geestelijke woorden van eerbiedige hulde. Den 12 Aug. heeft zijn plechtige begrafenis plaats gehad.

BUITENLAND

Rome: — De Italiaansche Katholieken zullen op de feestviering op den 20sten September het antwoord niet schuldig blijven. Zij zullen demonstreeren op *hunne* wijze: ordelijk, christelijk, indrukwekkend en een krachtige stoot daartoe is gegeven door Mgr. Thomas Reggio, Aartsbisschop van Genua. In een herderlijk schrijven spoort de Prelaat zijn diocesanen aan op den datum, waarop men den schandelijken aanslag wil herdenken, veel te bidden en nieuwe bewijzen van gehechtheid te geven aan den Paus. "Ja," zegt Z. D. H. "laten wij tot God bidden, opdat Hij zich gewaardige de rechtvaardigen in hunne goede gevoelens te bevestigen, de zwakken te steunen en de zondaars te bekeeren.... Maar dit is nog niet alles. Alle zonen der Kerk moeten op luistervolle wijze demonstreeren ter eere van hun gemeenschappelijken Vader. Aan de geheele wereld moeten zij toonen, dat, al mogen vijandelijke

---

„Duna e señora un glas di awa, señor Peters, e señorita a bisa mientra el a drecha panja di e pober muher.

„Mil be gracias, mi jioe!" e dici ora el a bebe un poco. „Ta berde anto es koe mi a leza den courant?

A parce koe señor Peters su coerazon ta sinti compacion coe e mama of podise el a corda ariba su mes mama, pasobra el a bisa: „No perde confianza señora. E nos tristoe no ta sigur ainda, majan lo nos sabi sigur kiko a sosede."

„Majan mainta caba?"

„Si majan mainta bo por bini puntra i lo nos bisa bo toer cos.

„Gracias! gracias! pa bo bondad," e mama dici i a lamanta pa bai."

„Larga mi companja bo, mama, tin muchoe bientoe i bo ta basta bieuw," e señorita a bisa.

Nunca lo mi no loebida bo bondad, pero mi cas ta leeuw i pasobra mi ta mucha cansar lo mi toema un wagen.

Porfin el a jega cas i sin kita sombre of otro panja el a cai sinta, cordando ariba es koe el a tende. Speranza koe el a perde caba a bolbe jena su coerazon i coe manoe temblando el a habri su boeki di oracion i su wowo a cai ariba e palabra bonita, koe ta consola toer hende, koe ta den pena: "Bini cerca mi, bos toer koe ta na pena i lo mi alivia boso."

Coe lagrima di tristeza ariba cara el a baha su cabez i ta reza: „O Señor, tene piedad i misericordia coe mi!

Despues di un dos tres ora el a lamanta for di su oracion pasobra el a tende bati na porta

El a scucha coe miedoe, i di nobo el a tende bati pero mas duroe; el a habri porta i un criar coe un papel na manoe dici coe ne: Un telegram, señora."

Temblando el a toema e telegram. Le habriele? Corda koe ta un otro nobo tristoe! Muchoe tempoe el a keda asina sin habri e papel pero porfin el a habriele i ta leza:

„Mi a salba. Toer cos ta bon. Despues dos tres dia mi ta cerca bo."

Ferdinand

„Dios mi ta gradici Bo. O Bo tabata bon pa mi. Nunca lo mi no loebida es anoche aki!"

I despues ora bientoe a baha i ora streanan a lombra na cieloe un mama bieuw tabata droemi coe un sonrisa di legria ariba su cara. Tabata un sonrisa di un coerazon maternal coe hasta den sonjo mes ta bati di amor pa su jioe.

machten aan den Paus zijn wereldlijken schepter hebben ontrukt, een schepter, door het werk van vele eeuwen Hem toevertrouwd, deze machten toch nimmer in staat zullen zijn, uit het hart zijner zonen de liefde te bannen, die hen met hun Vader vereenigt. Laten wij hem daarvan dan een schitterend bewijs geven, door Hem op den dag zijner droefheid naast de verzekering van onze liefde ook de hulde te doen toekomen van onze vrijwillige gaven." Op last van Mgr. Reggio zal derhalve een buitengewone collecte voor de Sint Pieterspenning worden gehouden en ongetwijfeld voorspelt de krachtige opwekking van den Prelaat een breedvloeienden stroom van gaven, en zal zijn voorbeeld ook elders navolging vinden.

— Te Rome werden onlangs weer ongunstige berichten in omloop gebracht over den gezondheidstoestand van den Paus. De geneesheer des Pausen, Dr. Lapponie, deelt nu mede, dat deze geruchten volkomen ongegrond zijn. De gezondheid van den Paus, zegt de geneesheer, is zoo goed, dat, indien zich geen onverwacht ziektegeval voordoet, de Paus zeker honderd jaren oud zal worden en in elk geval deze eeuw zal overleven.

— Uit Rome wordt gemeld, dat mgr. Averardi, die door Leo XIII belast is met het voeren der onderhandelingen, ten einde tusschen den H. Stoel en de Mexicaansche regeering de in 1867 afgebroken diplomatieke betrekkingen te herstellen, in de maand October naar Mexico zal vertrekken. Mgr. Averardi was geruimen tijd auditeur der nuntiatuur te Parijs en heeft dus reeds volop gelegenheid gehad, zich met de taak der diplomaten vertrouwd te maken. Men twijfelt er niet aan, dat zijn zending zal slagen.

— Zondag 18 Augustus werd op het Vaticaan de naamdag van Paus Leo XIII, de dag van den heiligen Joachim gevierd.

Kardinalen, hooge geestelijken, en diplomaten en hooggeplaatste katholieken kwamen den vijf en tachtigjarigen Opperherder hun hulde brengen. De Paus was gezond en opgewekt en hield een uur lang cercle in de bibliotheek van het Vatikaan. Z. H. sprak over het herleven van de godsdienstige beweging in Italië en betoogde de noodzakelijkheid van een nauwe vereeniging tusschen de katholieken. Het was te betreuren, zeide Hij, dat het geschil tusschen de twee machten in Italië, de geestelijke en wereldlijke, voortduurde, een geschil dat nadeelig was voor het Italiaansche vaderland.

Tot kardinaal Parocchi, zijn vicaris, het woord richtende spoorde Z. H. hem aan ter gelegenheid van den smartelijken verjaardag van 20 September de Romeinen op te wekken tot bidden en actes van eerherstel, vooral op de feesten van 8 September (Maria-geboorte) en 29 September. (H. Michaël)

Frankrijk.—In de vergadering door het congres van katholieke juristen te Lyon gehouden, werd in principe tot een passief verzet tegen de belastingwet op de congregaties besloten. De aartsbisschop van Lyon, mgr. Coullié, die met den aartsbisschop van Chambery en den bisschop van Montpellier de vergadering met zijne tegenwoordigheid vereerde, sprak ongeveer het volgende: „Mijne heeren, uit dit congres is gebleken, dat wij geen oproerigen zijn, maar de eenige verdedigers der republikeinsche Grondwet, want deze Grondwet is verkracht door hen, die als hare bewakers zijn opgetreden. Wij willen, dat de Constitutie worde geëerbiedigd, maar in al haar volheid. Dit is het beste antwoord, dat wij kunnen geven op de uitvluchten, welke, ons ten zeerste hebben bedroefd."

Na deze belangrijke verklaring, die krachtig werd toegejuicht, te hebben aangehoord, besloot de vergadering tot de oprichting in elke stad van comité's, die practische middelen zullen opsporen, om den passieven wederstand te organiseeren.

Mgr. Coullié las een adres voor van congregaties uit zijn diocees, die verklaren zich lijdelijk te willen verzetten. Mgr. de Cabrières verzekerde, dat in zijn diocees hetzelfde zal geschieden.

— De Kardinaal-Aartsbisschop van Parijs, Mgr. Richard, heeft met het gebruikelijk indrukwekkend ceremonieel de Notre Dame, die dezer dagen door een zelfmoord binnen haar muren was ontwijd, en toen onmiddellijk moest gesloten worden, opnieuw gewijd. Onder het zingen van den psalm "Miserere," trok Mgr, met het kapittel, de geestelijkheid en een groot aantal geloovigen in processie langs den buitenmuur en vervolgens door het middelschip en de zijbeuken, om de muren uit- en inwendig te zegenen, en eindelijk ook de plaats der misdaad zelve, waarna ten slotte in het priesterkoor de oraties gezongen werden.

—De Parijsche gemeenteraad besloot voor eenige jaren vrijkorpsen te organiseeren onder de leerlingen der lagere scholen, die geheel op militaire wijze gedrild werden. Op den 14den Juli hielden deze corpsen parade. Thans heeft men de geheele onderneming opgegeven en dientengevolge zijn 10,000 kleine geweren, 9000 ransels, 6000 koppels, 30 fluiten en 100 trompetten te koop.

Duitschland.— Ingevolge een voorschrift der regeering is door middel der dagbladen of door directe kennisgevingen aan de plattelandsburgemeesters, aan de landbouwers medegedeeld, dat zij hun producten rechtstreeks tegen den marktprijs kunnen verkoopen aan de intendanten van het leger, de administraties van pakhuizen, gevangenissen enz. En om alle eventueele moeilijkheden te voorkomen en tevens de voordeelen, welke men van deze nieuwe regeling voor hen verwachten mag, te garandeeren, wordt den landbouwers door hunne comité's den raad gegeven zich voor den verkoop te vereenigen in locale syndicaten en aldus gezamenlijk den intendanten of administrateurs van openbare instellingen aanbiedingen te doen. Tevens wordt door deze comité's aangetoond, dat de producenten goed zouden handelen met niet al hun voorraad op eenmaal van de hand te zetten, maar slechts te verkoopen naar gelang van de onmiddellijke behoeften der groote afnemers en datgene, wat zij overhouden, in gemeenschappelijke magazijnen of schuren te bewaren. Deze magazijnen of schuren zouden dan worden beheerd door den gedelegeerde van een plaatselijk syndicaat, volgens een systeem, dat sinds lang in vele streken van Noord-Amerika wordt toegepast. Een ieder, die het restant van zijn producten deponeerde zou dan niet slechts een behoorlijke opgave ontvangen van de quantiteit en de qualiteit zijner granen etc., maar ook van hunne waarde op den dag dat ze in de magazijnen werden gebracht. Het bewijsbriefje waarop dit alles vermeld staat, zou voor 80 percent van het bedrag worden beschouwd als contant geld en alle coöperatieve landbouwkassen, waaraan het syndicaat in quæstie is geaffileerd, zouden, hetzij geld, hetzij koopwaren, op het bedrag van dit bewijsbriefje kunnen voorschieten.

Het plan tot deze regeling is afkomstig van den boerenbond in het Rijnland en vindt warmen steun bij de regeering. Zij heeft zich althans bereid verklaard haar medewerking te verleenen, om het ten uitvoer te leggen en alvast aan het departement van Spoorwegen opgedragen te onderzoeken, of het niet mogelijk zou zijn bij alle plattelandsstations magazijnen in te richten als bovenbedoeld en een der beambten van het station met het beheer van zulk een depôt te belasten. Waar de vereischte lokalen ontbreken, zouden zij expresselijk moeten worden gebouwd.

Het is alleszins waarschijnlijk, dat binnenkort regeering en landbouwcomité's tot een definitief resultaat komen, zoodat de boeren reeds hun oogst van 1895 rechtstreeks aan de boven genoemde groote verbruikers van de hand zullen kunnen doen.

Dat het agrarische vraagstuk daarmede tot algeheele oplossing zal worden gebracht, mag zeker nog wel twijfelachtig heeten, maar in elk geval is de nieuwe regeling een stap van beteekenis en alleszins waard, dat men er de aandacht op vestigt en met belangstelling de gevolgen verbeidt.

—Te Leipzig is de groote uitgever Bernhard Tauchnitz in den ouderdom van 77 jaren overleden.

Rusland.— Officieele gegevens toonen aan, dat in 1894 naar Siberie zijn verbannen 11500 personen; 9297 volwassenen en 2373 kinderen. Er waren 8831 orthodoxen, 1224 mohammedanen, 510 joden, 506 katholieken, 335 lutherschen onder; 1266 (waaronder 79 vrouwen) werden veroordeeld tot dwangarbeid in de mijnen. Daarenboven werden nog 1800 gevangenen naar het eiland der Sachalen gezonden.

Groot-Brittanie.- Uit de openings-troonrede der Koningin van Engeland is het volgende getrokken. Van de buitenlandsche Mogendheden ontvangen mededeelingen geven der Koningin zekerheid van het voortduren der goede verstandhouding. Geenerlei internationale verwikkeling bedreigt den vrede van Europa. De Koningin hoopt, dat de tusschen Japan en China gesloten vrede van duurzamen aard zal wezen. H. M. heeft in deze aangelegenheid eene strikte onzijdigheid betracht. Diep betreurt H. M. de gruwelijke misdaden, in de Chineesche provincie Fukioe gepleegd op Britsche zendelingen. Op Engelands dringende voorstellen neemt de Chineesche Regeering maatregelen tot bestraffing der moordenaars en van andere personen, die hier schuld hebben, maatregelen, waarvan de Regeering hoopt dat zij doeltreffend zullen blijken. Ook de in Armenië gepleegde gruwelen hebben de verontwaardiging der Christelijke volken in Europa gewekt, in de eerste plaats van het Engelsche. Met ongeduld wordt het besluit van den sultan verwacht wat betreft de hervormingen, door de Britsche, Fransche en Russiche gezanten van de Porte verlangd, die in deze één lijn hebben getrokken. De troonrede eindigde met de verklaring dat Belangrijke maatregelen op wetgevend gebied tot de Februari-zitting zullen worden uitgesteld.

—De anti-Parnellisten hebben eenparig Justin Mc Carthy herkozen als leider der partij.

— Nu in de laatsten tijd, meestal ten gevolge van zeeroof, Nederland, Duitschland, Italië en ten slotte Frankrijk hunne eskaders bij den ingang der Nederlandsche zee vertoond hebben, het laatste land alleen om een oogje in 't zeil te houden (Madagascar natuurlijk buiten rekening gelaten), herinnert men zich in Engeland dat men daar vroeger de Marokkaansche haven Tanger bezeten heeft en die is kwijt geraakt door eigen schuld en om een bespottelijke reden.

Tanger zou thans voor Engeland van onberekenbaar gewicht zijn om de souvereiniteit ter zee te handhaven.

Toen in 1662 de Engelsche koning Karel II huwde met Catharina van Braganza, Infante van Portugal, dochter van Joan IV, bracht zij als bruidschat behalve een kollosale som gelds, de stad Bombay in Oost-Indië en de stad Tanger in Marokko mede. Door Bombay te behouden heeft Engeland een groot rijk in Indië gewonnen, door Tanger prijs te geven heeft het een groot rijk verloren. Twintig jaren lang waren de Engelschen in het bezit van Tanger; lord Peterborough werd daar tot gouverneur benoemd en een sterk garnizoen werd daar gelegerd. Veel geld werd er uitgegeven voor het aanleggen van fortificatiën en het bouwen van eene handelskaai, waardoor deze haven eene der beste werd van Afrika.

Wat gebeurde echter? Onverdraagzame Puriteinen hadden opgemerkt dat er nogal veel Roomsche soldaten in het garnizoen te Tanger lagen en er dus grond bestond voor de heilzame vreeze, dat door verwisseling van protestantsche door roomsche militairen te Tanger langzamerhand een kweekschool ontstond, een soort instructie-bataljon voor een Paapsche legerafdeeling. Die vaderlandsche klacht werd in het Huis der Gemeenten gedurig herhaald, met het gevolg dat Karel II eindelijk bukte voor den kleingeestigen kreet der papenhaters en in 1683 lord Dartmouth uitzond om het garnizoen terug te halen, de met veel kosten gebouwde vestingwerken en kade te vernielen. Toen dit prachtige vaderlandslievende werk voltooid was, viel Tanger natuurlijk terstond in handen der Mooren.

Te laat, zoo schrijft thans een Londensch blad, hebben de afstammelingen der intolerante uilskuikens van dien tijd de waarde van Tanger ingezien en betreuren wij thans te vergeefs het verlies eener kostelijke havenstad, in welker omgeving tal van mogendheden ons nu de suprematie ter zee betwisten.

—Van beteekenis is dat het Kabinet-Salisbury van plan schijnt een katholieke universiteit in Dublin te stichten, van Dublin een koninklijke residentie voor den kroonprins te maken en in Ierland *home rule* in te voeren wat locale en provinciale aangelegenheden betreft.

Aangaande deze plannen ten op.

zichte van Ierland vindt men in de Iersche pers een en ander nader omschreven.

De bedoeling is o. a. om het onderkoningschap in Ierland af te schaffen en daarvoor in de plaats te stellen een echt koningschap, namelijk een passende residentie voor den kroonprins te Dublin. Zonder de civiele lijst te verhoogen kan zulks gereedelijk geschieden. De hofhouding van den tegenwoordigen onderkoning of lord Lieutenant kost thans jaarlijks aan het rijk f 360,000. Wanneer nu te Dublin een koninklijk paleis gebouwd werd, dat omstreeks f 2.400,000 zou kosten, dan geeft dat slechts een jaarlijksche huur van f 60,000. Men kan daarbij den hertog van York, d. w. z. den kroonprins een jaarlijksche som van f 180,000 toekennen voor het geven van receptiën en feestelijkheden in het seizoen en zoodoende, zegt een der Iersche bladen, zou, zonder dat de Staatsbegrooting meer belast werd, onze aanstaande koning dat gedeelte der bevolking van het Vereenigde Koninkrijk leeren kennen dat door de vroegere souvereinen van zijn stamhuis wel een weinig verwaarloosd is geworden: hij zou de Iersche gastvrijheid op prijs leeren stellen.

Het *Freeman's Journal* zegt dat minister Arthur Balfour tijdens zijne reizen in Ierland tot de overtuiging is gekomen dat de bevolking aldaar zich tevreden zou betoonen, wanneer de wet ten aanzien van landaankoop en landpacht nog eenigszins gewijzigd werd ten bate der Iersche pachters: wanneer zelfbewind ten aanzien van plaatselijke en provinciale zaken werd ingevoerd, een koninklijke residentie te Dublin gevestigd en *last not least* een jaarlijksche rijkssubsidie, laat ons zeggen van f 2,400,000 werd verleend aan de katholieke universiteit te Maynooth (Dublin) die reeds nu, niettegenstaande ongunstige finantieele omstandigheden, de voornaamste in Ierland is, wat het aantal studenten en de vruchten van het onderwijs betreft. Die te Galway en Cork kunnen gerustelijk afgeschaft worden en de hoogeschool te Belfast, de voornaamste der drie onbeduidende universiteiten, rijkelijk gesubsidieerd om Ierland te protestantiseeren, is een brillante flater, welke niet jaar in jaar uit behoeft herhaald te worden.

Bulgarije.—De verjaardag van Vorst Ferdinand van Bulgarije's verkiezing door de "Sobranja," is met feestelijkheid te Sofia herdacht. Eerst was er groote parade, waarbij ook de Metropolitaan Clement aan het hoofd zijner geestelijkheid — men zou hem den Paus van Bulgarije kunnen noemen — tegenwoordig was. Door den burgemeester van Sofia, den minister president Stoiloff en door den Bisschop van Rustschuk werden redevoeringen gehouden, op elke waarvan Vorst Ferdinand hartelijk antwoordde. Na afloop was de Vorst de gast der officieren van het garde-infanterie regiment, waarbij ook de Ministers en hoofden der geestelijkheid aanzaten en weer hevig getoost werd. Na afloop van het feest hieven de officieren Vorst Ferdinand op hunne schouders en droegen hem zoo naar het rijtuig. Ook de volksmenigte op straat was vol geestdrift. Door geen der buitenlandsche vertegenwoordigers werd van het feest eenigerlei notitie genomen.

Belgie.— De Belgische socialisten hebben te Cureghem-Anderlecht weder een staaltje geleverd van de eigenaardige wijze, waarop zij de vrijheid van anderen eerbiedigen. De katholieke jonge garde in deze plaats had een vaandel gekregen en de inwijding en zegening daarvan zou plechtig worden gevierd. Tal van andere katholieke vereenigingen en gilden waren met hare banieren opgekomen, om aan de plechtigheid deel te nemen en zoo vormde zich een groote stoet, die een in drukwekkenden aanblik opleverde. Dit was den socialisten een doorn in 't oog en al spoedig maakten zij het den katholieken lastig. Weldra klonk het langs de straten „Weg met de schoolwet! Weg met Schollaert! Leve de werkliedenpartij! Leven de liberalen! Weg met het papendom!" en aan deze uitroepen paarden zich spoedig handtastelijkheden, benevens een oorverdoovend gekrijsch en gefluit. Ook de „Marseillaise" en het befaamde „O van de Peerenboom!" werden ten gehoore gegeven, terwijl hier en daar een roode vlag was uitgestoken. Vóor de kerk, werwaarts de stoet zich begaf, stond een dichte menigte en de openbare macht had de handen vol, om den rumoermakers te beletten het tempelgebouw binnen te dringen. Terwijl in het Godshuis de gebruikelijke plechtigheden plaats vonden, bleef het buiten zeer woelig. Tevergeefs trachtte een der socialistische corypheeën van Anderlecht zijn geestverwanten tot kalmte te bewegen en hun aan het verstand te brengen, dat ook de katholieken recht hadden te demonsteeren, zooals de socialisten dit veertien dagen geleden hadden gedaan. — men wilde niet luisteren. Toen de stoet de kerk verliet, nam het schandaal nog grooter afmetingen aan. Op den Bergschen straatweg werden de katholieken met klompen, steenen en andere voorwerpen gegooid en bij de spoorbrug werd een soort voorpostengevecht met stokken geleverd, want natuurlijk verweerden de aangevallenen zich. De politie, die flink haar plicht deed, kwam tusschenbeide en arresteerde een socialist, maar zijn vrienden bevrijdden hem.

Eenige andere rumoermakers werden echter in verzekerde bewaring gebracht. Het was schandelijk, zooals de socialisten zich nu aanstelden. Als razenden vielen zij op de katholieken aan, scheurden verscheidene vaandels aan flarden en mishandelden tal van priesters. De politie was verplicht de sabel te trekken en menigeen moest met een bebloeden kop huiswaarts keeren. Was de overheid niet zoo krachtig opgetreden, wellicht hadden erger dingen plaats gevonden. Thans vielen er ten minste geen dooden, maar het aantal gekneusden en gekwetsten was zeer groot en dat alles door het toedoen der socialisten, die niet wilden dulden, dat hunne tegenstanders kalm en vreedzaam manifesteerden.

Waar is toch de vrijheidsliefde dezer „volksvrienden"?

„SU MALA HORA NO VOLVIÓ MAS."

Alguien ha definido la historia como "Una colección de fábulas interesantes." Por otra parte, ya conocerás, lector, el adagio corriente en todos los idiomas al efecto de que no ha de creerse la mitad de lo que se oye.

Sin embargo, aun la incredulidad puede desorientarnos de tan mala manera como la demasiada confianza. Las falsedades son bastante numerosas, pero á pesar de esto la verdad abunda aun más. La verdad es más sólido que la ficción En nuestro afán de evitar el s engaña-sodos, probablemente nos engamos oñana tros mismos. Es pués prudente estarr lerta en ambas correcciones-. ría Setiembre 20 de 1892."

Nos permitimos enviar á esta Señora nuestra más cordial enhorabuena por los tres conceptos siguientes: 1° Por haber desistido de su incredulidad con respecto al empleo de la medicina que menciona. 2° Por el restablecimiento de su salud por medio del empleo de dicho remedio; y 3° Por valor benévolo que ha mostrado en permitir la publicación de su propia experiencia en provecho de los demás.

Santo Tomás no quiso creer sin evidencia, y tal vez humanamente no podamos culparle. Pero creyó cuando la prueba le fué dada. El perjuicio y la duda, tienen á veces razón de ser, y no es posible vencerlos desde luego, pero al fin la verdad sale victoriosa.

dicinas, pero ninguna me curó.

"Al volverme á mi casa en Almería me apresuré á entrar en el almacen de drogas de Don Antonio Guillen Romero, en la Plaza de Bilbao y le hice nueva compra de Jarabe Curativo de la Madre Seigel. En resúmen, despué, de haberlo tomado durante un mes más disminuyendo gradualmente la dosis' me hallé completamente restablecida de la enfermedad que por tantos años estuve sufriendo.

"Como ya Vd. vé, me encuentro hoy en perfecta salud, de buen humor y bien conservada, y me dicen mis amigas que me encuentran más atractiva bue ántes, por más que hoy tenga 4 año más de edad. De Vd. atenta y S. S., Q. B. S. M., María Mateos, Almeasí, no sobreviniera una recaida.

"Sin duda recordará Vd. mi enfermedad. Sufria de dolores de cabeza seguidos de vómitos y un sentir de pesadez é inercia en el estómago. El médico decia que mi sangre se hallaba en muy mal estado, con tendencia á producir congestión del cerebro. Soy costurera y mi labor me obliga á inclinar la cabeza, lo cual bastaba para producirme grandes dolores, vértigos y endeblez, además de echar sangre por la nariz. Me faltó el apetito y mi paladar era malo, pero cre- que esto lo motivaria el reducido espasio de la habitación donde ya trabajabe con otras costureras. Tomé variasimas-

Trascribimos lo siguiente, de una carta de una Señora: "Supongo no habrá Vd. olvidado." dice, "lo de la medecina que me dió Vd. cuando nós encontrabamos á la mesa del hótel en Cartagena. Cuando Vd. observó que dich medicina me haria bien, me reí, incrédula como Santo Tomás, pués estaba en la convicción de *que volverá mi mala hora* con el dolor de cabeza y vómitos. Con mayor razón lo temia, cuanto que aquel dia comí más de lo usual, debido tal vez á la esperanza que Vd. me daba. Sin mbargo, á mi sorpresa y regocijo, no esperimenté ni malestar, ni opresión en el estómago ni dolor de cabeza.

"Por la noche después de cenar tomé otra dosis del remedio y me sentí mejor aún. Seguí tomándolo después de cada comida, temoroso de que, de no hacerlo

La enfermedad de dicha Señora era la indigestion y dispepsia, la cual lleva trás sí diversas consecuencias que dejan perplejos tanto á los enfermos como á los médicos. Esto lo comprendió bien, sin embargo, la buena y sabia Señora que preparó el Jarabe que lleva su conocido y respetado nombre. En otras palabras, conocia perfectamente que "enfermedad" significa "Mala digestion", y por consiguiente el poner el estomago en debido orden es poner todo en orden.

La "mala hora de sufrimiento" de la Señorita Mateos no volvió, y con el Jarabe de la Madre Seigel á la mano, estamos seguros de que no volverá jamás: buena de salud y atendiendo á mis quehaceres. Quedo de Vd. atenta S. S. Q. B. S. M., Josefa Martinez Chacón, Grazalema, Diciembre 20 de 1892."

Declara otra corresponsal lo siguiente: "Tengo el gusto de poner en conocimiento de Vd. que la salud de mi hija Adela ha quedado completamente restablecida. Su enfermedad fué un envenenamiento de la sangre procedente de mala vacuna. Hoy tiene ocho años de edad y se conserva fuerte, gracias á Dios y á la Madre Seigel, De Vd. atenta S. S. Q. B. S. M. Juana Hosana, Pasage Serfaty, Calle Ingenieros, Gibraltar." 3

IMPRENTA DE LA LIBRERIA DE A. BETHENCOURT É HIJOS, CURAÇAO.